

Ailangantunturin pumppuvoimahanke ja 400 kV:n voimajohto Pirttikoskelle

Aihe: YVA-lain 8 § mukainen 2. ennakkoneuvottelu

Aika: 16/05/2025

Paikka: Lapin ELY-keskus, Rovaniemi (huone: Erottaja), sekä etäneuvottelu Teams

Osallistujat:

Nimi	Organisaatio	Paikalla /Etänä
Petri Vihavainen	Kemijoki Oy	E
Erkki Huttula	Kemijoki Oy	P
Timo Jokelainen	Yhteysviranomainen	P
Olli Rönkä	Yhteysviranomainen	P
Anne Lindholm	Yhteysviranomainen	P
Juha Kämäräinen	Yhteysviranomainen	P
Sannamari Pehkonen	Yhteysviranomainen	E
Annikka Puro-Tahvanainen	Yhteysviranomainen	E
Heikki Laitala	Yhteysviranomainen	E
Maija Mäkelä	Yhteysviranomainen	E
Tarmo Oikarinen	Yhteysviranomainen	E
Dina Solatie	Kemijärven kaupunki	E
Martti Valkola	Kemijärven kaupunki	E
Elina Aaltonen	Kemijärven kaupunki	E
Elina Kostamovaara	Kemijärven kaupunki	E
Kaisa Soppela	Kemijärven kaupunki	E
Tiina Elo	Lapin liitto	E
Jari-Matti Kuusela	Lapin maakuntamuseo	E
Juha Rintala	Lapin hyvinvointialue, Lapin pelastuslaitos	E
Vilma Sanaksenaho	Paliskuntain yhdistys	E
Kaisa Kettunen	AFRY Finland Oy	P
Heli Harju	AFRY Finland Oy	E
Tarja Ojala	AFRY Finland Oy	E

Muistio

1 Neuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Sovittiin, että Timo Jokelainen yhteysviranomaisen edustajana toimii kokouksen puheenjohtajana, konsultti kirjoittaa muistion ja että muistio toimitetaan kokouksen jälkeen osallistujille kommenteille, ja että Erkki Huttula ja Olli Rönkä toimivat muistion varmentajina.

Hyväksyttiin kokouksen ehdotettu asialista.

2 Tarkennettu hankekuvaus

Petri Vihavainen esitteli hankkeen teknisen kuvauksen.

- Tunnelin alavaraston puoleista suuaukon suunnittelua on tarkennettu YVA-ohjelmavaiheesta, suuaukkoa on levennetty ympäristövaikutusten pienentämiseksi.
- Onko kytkinaseman ja liittymä Pirttikosken sähköasemaan kuvattu tarpeeksi tarkalla tasolla?
 - Olli Rönkä: Kaikkien rakenteiden mittasuhteet ja tilantarve tulee esittää YVA-selostuksessa. Hankekuvauksen tarkkuus on parantunut YVA-ohjelmasta.

3 Hankealueella tehdyt selvitykset

Kaisa Kettunen esitteli hankkeeseen liittyvät tehdyt selvitykset.

4 Vaikutusarviot

Kaisa Kettunen esitteli ylätasolla tehdyt vaikutusten arviot.

- Ruoppauksen aikaisen samentuman mallinnus menossa.
- Jäätön alue tunnelin suuaukon lähellä 100–200 metriä, jään ohenemaa 1–2 km.
- YVAO:n kommenteissa: Liikenteen vaikutukset siltojen ja teiden kantavuuteen?
 - Tarmo Oikarinen: Siinä määrin otetaan huomioon, kuin on tiedossa. Koskee yleisiä maanteitä, esim. siltojen painorajoituksia, tiukkojen mutkien suorituksia. Riittää myös, että selvitetään seuraavassa vaiheessa.
- Kuusilahden louhinnasta tehdään melumallinnus ja mietitään lieventämiskeinoja
- Yleisötilaisuuksissa tullut kysymys: yläaltaan aiheuttaman sumun vaikutus tykkylumeen?
 - Olli Rönkä: Tykkylumen syntymekanismi on helposti todettavissa. YVA-selostuksessa asian voi esittää ja mahdollisia vaikutuksia arvioida.
- Ailangantunturin tuulivoimahankkeen YVA-selostus on vuodelta 2013 ja hanke on keskeytetty, täytyykö yhteisvaikutukset ottaa huomioon tämän osalta?
- Entä YVA-ohjelmavaiheessa olevien muiden pumppuvoimaloiden?
 - Olli Rönkä: YVA-lain mukaan olemassa olevien tai hyväksyttyjen hankkeiden osalta arvioidaan yhteisvaikutukset. Mikään ei kuitenkaan estä

Muistio

hankkeesta vastaavaa arvioimasta yhteisvaikutuksia vapaaehtoisesti yli lain vaatimuksen.

- Onko vahingonvaara-arvio riittävä YVA-selostukseen?
 - Esitetään kysymys Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuusviranomaiselle.

5 Puheenvuorot

5.1 Kemijärven kaupunki

Dina Solatie nosti esiin, että Kemijärven valtuustossa on nykyisin 6 paikkaa Yhteinen Kemijärvi -ryhmälle, jonka pääviesti on "Ei pumppuvoimaloita Kemijärvelle". Sekä Solatie että Martti Valkola suosittelivat yhteisvaikutusten arvioinnin tekemistä, vaikkei laki sitä velvoitakaan tekemään. Valkola kysyi aiemmassa puheenvuorossa, kuinka nopeasti pumppuvoimala pystyy reagoimaan, johon Vihavainen vastasi, että reagointikyky on minuuttien luokkaa, mutta että tämä ole teknistaloudellisesti välttämättä järkevä ajotapa. Valkola kysyi myös aiemmassa puheenvuorossa tunnelin suuaukon virtaamista pumppaus- ja purkuvaiheessa. Vihavainen kertoi, että virtausnopeudet on mallinnettu ja ne esitetään YVA-selostuksessa, pumppaus- ja purkunopeudet eivät ole yhtä suuret. Puheenvuorossaan Valkola kysyi, mikä käytettävä ruoppaustekniikka on, johon Kettunen vastasi, että todennäköisesti kauhalla ruopataan maaperän olosuhteiden vuoksi. Elina Aaltonen nosti esiin maa-ainesten ottotarpeen Kemijärven alueelta, sekä vesienkäsittelykysymyksen erityisesti louhinnan osalta. Lisäksi Aaltonen sanoi, että maankäytön vaikutukset tulee arvioida myös ruoppauksen ja läjityksen osalta. Elina Kostamovaara nosti esiin elohopean mahdollisen mobilisoitumisen ja sen vaikutukset mm. kalastoon.

5.2 Lapin pelastuslaitos

Juha Rantalalla ei tässä vaiheessa ollut kommentoitavaa, ottavat sitten rakennuslupavaiheessa paloturvallisuuden huomioon.

5.3 Lapin liitto

Tiina Elo korosti YVA-ohjelmasta heidän antamaansa lausuntoa, että vesistövaikutukset Kemijärveen tulee arvioida tarkasti ja lisäksi kaikkien toimintojen vaikutukset poroihin ja maisemaan tulee arvioida. Lapin Liitto myös toivoo yhteisvaikutusten arviointia.

5.4 Lapin maakuntamuseo

Lapin maakuntamuseosta Jari-Matti Kuusela toi esiin Jani Hiltusen kommentin, jonka mukaan voimajohdon vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön tulee arvioida. Jari-Matti Kuusela kommentoi, että arkeologinen inventointiraportti vaatii täydennystä, ja että ennen kuin täydennetty raportti on toimitettu tarkastettavaksi, ja se on hyväksytty, ei inventoinnin riittävyyttä voida arvioida.

5.5 Paliskuntain yhdistys

Vilma Sanaksenaho muistutti, että YVA-ohjelman lausunto kannattaa lukea tarkasti selostusta tehdessä ja kulttuuriset vaikutukset poronhoidon osalta on arvioitava. Erityisesti poronhoidon osalta yhteisvaikutusten arviointia toivotaan. Sanaksenaho myös muistutti,

Muistio

että Paliskuntain yhdistys on esittänyt Poronhoitolain 53 § mukaista neuvottelua järjestettäväksi. Erkki Huttula totesi, että neuvottelu on tulossa.

5.6 Lapin ELY-keskus

Anne Lindholm kysyi aiemmassa puheenvuorossa, että onko tarvetta moreenille tiivisrakentamisessa ja että moreenin saatavuus kannattaa huomioida. Lindholm totesi, että näyttäisi siltä, että selvitykset ovat riittävällä tasolla ja toivoo, että lieventämistoimet on kuvattu selvästi. Lindholm totesi myös, että hyvä jos tarkkailua aloitetaan jo heti.

Heikki Laitala kysyi aiemmassa puheenvuorossa, että löytyikö nieriää Tunturipurosta, johon Huttula vastasi, että ei löytynyt koekalastuksissa eikä e-DNA tutkimuksissa. Laitala puheenvuorossaan totesi, että hyvä kun on tehty kalastusselvitys, mutta onko Kemijärven kalastosta tarpeeksi hyvä nykytilan tietämys. Laitala toivoi, että YVA-ohjelman lausuntoon vastattaisiin selostuksessa. Laitala myös totesi, että YVA-ohjelmassa ei noussut esiin mahdolliset lämpötilan muutoksen Kemijärven ja toivoi, että tämä kuvattaisiin selostuksessa.

Tarmo Oikarinen totesi, että liikenteen osalta ei ole muita huomioita.

Juha Kämäräinen totesi aiemmassa puheenvuorossaan, että korkeusjärjestelmät on yhtenäistettävä. Lisäksi Juha toisti YVA-ohjelmasta annetun lausunnon, että vaikutukset Seitakorven voimalaitokseen ja sen lupaehtoihin on otettava huomioon selostuksessa. Lisäksi Kämäräinen nosti esiin, että mallinnuksessa pitäisi ottaa huomioon esimerkiksi tulvatilanteet ja pumppuvoimalan käyttö silloin. Vihavainen vastasi, että Seitakorvan voimalaa ja pumppuvoimalaa on tarkoitus ajaa koordinoitusti. Kemijärven säännöstelyn lupaehdot on otettu huomioon pumppuvoimalan käyttöä suunnitellessa.

Annukka Puro-Tahvanainen nosti esiin, että kun on tunnistettu, että eroosio lisääntyy, pitää myös arvioida sen vaikutus Kemijärven vedenlaatuun ja ekologiseen tilaan. Puro-Tahvanainen nosti aiemmin esiin, että muissa hankkeissa on nostettu esiin elohopean mobilisoitumisen riski, ja kysyi, onko tässä hankkeessa sitä mietitty. Kettunen vastasi, että ylävaraston alueelta on tarkoitus poistaa kaikki eloperäinen aines, eikä siten asiaa ole otettu mukaan, mutta tarkastellaan tilanne vielä uudelleen. Puro-Tahvanainen korosti, että vaikutukset kaikkiin vaikutusalueella oleviin pintavesiin tulee selvittää. Lisäksi hän nosti esiin voimajohtolinjan VE1a kulkemisen Ailanganjoen lähellä ja että tästä johtuva mahdollinen kiintoainekuormitus tulee esittää selostuksessa. Lisäksi hän nosti esiin aiemmissakin puheenvuoroissa tulleen vesienkäsittelykysymyksen louhinnan osalta.

Maija Mäkelä kysyi aiemmin, että oliko Tunturilammesta lähtevästä uomasta löydetty uhanalaista nilviäislajia, johon Kettunen totesi, että sieltä ei löytynyt, mutta odotetusti Ailanganjoesta löytyi. Mäkelä myös kysyi aiemmassa puheenvuorossa, että onko arvokkaita kasvilajeja tunnistettu alueelta, johon Kettunen vastasi, että selostuksesta saa vastauksen tähän kysymykseen.

Sannamari Pehkonen totesi aiemmassa puheenvuorossaan, että ruoppausalueen suhteellinen syvyys Kemijärven pohjankorkeuteen olisi hyvä esittää selostuksessa. Lisäksi hän totesi, että läjitysalue menee kartan mukaan vesialueelle ja silloin on kyseessä vesialueen täyttö. Hän myös nosti esiin, että selostuksessa on kuvattava läjityksen minimalia, penkan korkeus, haittojen lieventämistoimet sekä mahdollinen jatkokäyttö. Pehkonen kysyi myös aiemmin sedimenttitutkimuksien tuloksia, johon Kettunen vastasi,

Muistio

että kapeikkojen sedimenttitutkimuksista ei löytynyt mitään. Puheenvuorossaan Pehkonen nosti esiin, että jäiden oheneminen olisi hyvä saada kartalle. Lisäksi hän nosti esiin, että vesillä liikkuminen ja vesienkäyttöön kohdistuvat vaikutukset tulee ottaa huomioon selostuksessa. Lisäksi Pehkonen nosti esiin käytön aikaisen samentumavaikutuksen arvioinnin. Lisäksi Pehkonen nosti esiin pumppuvoiman toiminnan jälkeiset vaikutukset kaikkiin niihin osiin, joihin on vaikutusta ja esimerkiksi tuleeko ruoppausalue ennallistaa jotenkin.

Olli Rönkä korosti vielä YVA-selostuksen selkeyttä ja toivoi hyviä sekä selkeitä karttoja. Lisäksi hän muistutti saavutettavuudesta ja siitä, että YVA-selostus tulee olla koneluettava. Lisäksi Rönkä totesi, että kannattaa pyrkiä vastaamaan YVA-ohjelmasta annettuun palautteeseen parhaanne mukaan.

6 Aikataulu ja jatkotoimenpiteet

- Aikatauluun vaikuttavat uudet lisämallinnukset.
- Kesäkuun aikana lopullinen versio yhteysviranomaiselle.
- 2 viikon esitarkistus
- Nähtävilläoloon vaikuttavat lehtien aikataulut
- Yhteysviranomaisen esitys aikataulusta: Nähtävilläolo alkaisi 16.7. ja päättyisi 12.9.
- Perusteltu päätelmä kahden kuukauden kuluessa nähtävilläolon päättymisen (12.9.) jälkeen, mutta jos se valmistuu aiemmin, se toimitetaan aiemmin.

7 Muut asiat

- Kaisa Kettunen: Yhteisvaikutukset. Nähdään riski muiden hankkeiden vajavai-
silla tiedoilla vesistövaikutusten arvioimiselle. Porojen yhteisvaikutuksien arvioi-
minen muiden puolesta nähdään haasteena.

8 Kokouksen päättäminen

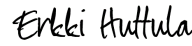
- Kokous päätettiin klo 14:11.

Muistion laatija:
Heli Harju ja Kaisa Kettunen
AFRY Finland Oy

Muistion varmennus:

Signed by:

DD2419638623486...
Olli Rönkä
Yhteysviranomainen

Signed by:

453F219077184FD...
Erkki Huttula
Kemijoki Oy
Hankkeesta vastaavan edustaja

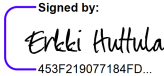
Certificate Of Completion

Envelope Id: D031F9B8-0CBF-48BD-9756-BF06681DF428	Status: Completed
Subject: Complete with Docusign: Ailangantunturi 2. Ennakkoneuvottelu_muistio_16.5.2025.pdf	
Source Envelope:	
Document Pages: 5	Signatures: 2
Certificate Pages: 2	Initials: 0
AutoNav: Enabled	Envelope Originator:
Envelopeld Stamping: Enabled	Heli Harju
Time Zone: (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna	Sweden
	Sweden, 11
	heli.harju@afry.com
	IP Address: 185.185.171.22

Record Tracking

Status: Original	Holder: Heli Harju	Location: DocuSign
6/24/2025 9:51:37 AM	heli.harju@afry.com	

Signer Events

Signer Events	Signature	Timestamp
Erkki Huttula erkki.huttula@kemijoki.fi Security Level: Email, Account Authentication (None), Authentication	Signed by: 453F219077184FD... Signature Adoption: Pre-selected Style Using IP Address: 213.28.255.18	Sent: 6/24/2025 9:55:24 AM Viewed: 6/24/2025 10:27:31 AM Signed: 6/24/2025 10:28:28 AM

Authentication Details

SMS Auth:

Transaction: 9031b95c-ad85-4228-b1c8-5d274018d26b

Result: passed

Vendor ID: TeleSign

Type: SMSAuth

Performed: 6/24/2025 10:27:11 AM

Phone: +358 40 5713361

Electronic Record and Signature Disclosure:

Not Offered via Docusign

Olli Rönkä olli.ronka@ely-keskus.fi Security Level: Email, Account Authentication (None), Authentication	Signed by: DD2419638623486... Signature Adoption: Pre-selected Style Using IP Address: 46.132.82.102	Sent: 6/24/2025 9:55:24 AM Viewed: 6/24/2025 9:56:54 AM Signed: 6/24/2025 10:00:07 AM
--	---	--

Authentication Details

SMS Auth:

Transaction: f80b1ce4-ec62-4220-9914-b55b7e7e16a9

Result: passed

Vendor ID: TeleSign

Type: SMSAuth

Performed: 6/24/2025 9:56:41 AM

Phone: +358 50 3508612

Electronic Record and Signature Disclosure:

Not Offered via Docusign

In Person Signer Events	Signature	Timestamp
Editor Delivery Events	Status	Timestamp
Agent Delivery Events	Status	Timestamp
Intermediary Delivery Events	Status	Timestamp

Certified Delivery Events	Status	Timestamp
---------------------------	--------	-----------

Carbon Copy Events	Status	Timestamp
--------------------	--------	-----------

Witness Events	Signature	Timestamp
----------------	-----------	-----------

Notary Events	Signature	Timestamp
---------------	-----------	-----------

Envelope Summary Events	Status	Timestamps
Envelope Sent	Hashed/Encrypted	6/24/2025 9:55:24 AM
Certified Delivered	Security Checked	6/24/2025 9:56:54 AM
Signing Complete	Security Checked	6/24/2025 10:00:07 AM
Completed	Security Checked	6/24/2025 10:28:28 AM

Payment Events	Status	Timestamps
----------------	--------	------------